

MNIMAĆ (1397) *vb impf*

mnimać (782), **mniemać** (609), **niemać** (4), **mnienąć** (1), **miemać** (1); *mnimać* *OpecŻyw* (26), *OpecŻywList*, *OpecŻywPrzedm*, *ForCnR* (4), *PatKaz I*, *PatKaz III* (3), *HistJóz*, *BielŻyw* (6), *GlabGad* (3), *BierRozm* (9), *WróbŻółt* (3), *WróbŻółtGlab*, *RejPs* (7), *LibMal* (3), *RejRozm*, *KromRozm I* (11), *MurzOrt*, *KromRozm II* (4), *KromRozm III* (7), *BielKom* (6), *GliczKsiąż* (4), *RejWiz* (38), *UstPraw*, *RejFig* (15), *RejZwierz* (13), *Prot* (2), *RejPosWiecz*² (4), *GrzegŚm*, *RejPosRozpr* (4), *RejPosWstaw* (10), *HistHel*, *WierKróc*, *ModrzBaz* (44), *KochPs*, *MWilkHist* (7), *KochSz*, *ReszPrz*, *ReszList* (2), *WisznTr* (2), *GórnTroas*, *GrabowSet*, *KmitaSpit*, *SzarzRyt*; *mniemać* *PatKaz II* (3), *FalZioł* (7), *LibLeg* (2), *RejRozpr* (7), *SeklKat* (4), *MurzHist* (7), *MurzNT* (6), *DiarDop* (2), *KwiatKsiąż* (8), *SarnUzn*, *SienLek* (5), *RejPosWiecz*³ (2), *HistLan* (4), *BielSpr* (11), *WujJudConf* (3), *Strum* (4), *BiałKaz* (3), *KochOdpr*, *KochMarsz*, *KochWz*, *KochPieś* (5), *PudłFr* (2), *ArtKanc*, *KochWr* (2), *ZawJeft*, *ActReg* (12), *Calep* (11), *Phil*, *KochFrag* (2), *OrzJan* (6), *WyprPl* (3), *KołakSzczęśl* (3), *WysKaz*, *PowodPr* (3), *VotSzl*, *CiekPotr* (12), *GosłCast*, *PaxLiz* (2), *KlonFlis* (3), *KlonWor* (12), *PudłDydo*; *mnimać* : *mniemać* *BierEz* (15:19), *MiechGlab* (3:1), *RejJóz* (7:1), *HistAl* (20:11), *LubPs* (7:1), *GroicPorz* (1:5), *KrowObr* (1:12), *Leop* (12:8), *OrzList* (1:2), *BibRadz* (16:22), *OrzRozm* (1:10), *BielKron* (140:1), *GrzegRóżn* (4:5), *KochSat* (1:1), *OrzQuin* (7:1), *LeovPrzep* (1:1), *RejAp* (16:17), *GórnDworz* (41:1), *HistRzym* (16:4), *RejPos* (46:1), *BiałKat* (1:4), *KuczKat* (11:2), *RejZwierz* (33:4), *WujJud* (9:2), *BudBib* (4:4), *BudNT* (19:3), *CzechRozm* (1:39), *PaprPan* (6:7), *SkarJedn* (3:5), *Calag* (1:1), *SkarŻyw* (3:48), *StryjKron* (6:9), *CzechEp* (23:27), *NiemObr* (1:15), *KochFr* (7:1), *WerGośc* (2:3), *GórnRozm* (2:2), *LatHar* (1:4), *WujNT* (9:64), *SkarKaz* (1:5), *CzahTr* (2:4), *SkarKazSej* (2:3); *mnimać* : *mniemać* : *niemać* : *mnienąć* : *miemać* *RejKup* (12:10:2; Bb, dd2v :-:1; Cc), *Mącz* (10:53:1; 440a :1; 343b : -), *MycPrz* (1:-:1; I B4:-:-).

-e- (608), -ę- (8).

-e- (65), -é- (32 + *kust*); -e- *MurzNT* (2), *OrzQuin*; -é- *SienLek* (2), *KochFr*, *KochMarsz*, *KochWz*, *KochPieś* (5), *PudłFr* (2), *KochWr* (2), *ZawJeft*, *KochFrag* (2), *OrzJan* (6), *WyprPl* (3), *GosłCast*; -e- : -é- *MurzHist* (4 + *kust* :3), *Mącz* (53:2), *BiałKat* (3:1), *Strum* (2:2); ♦ a *jasne*.

inf *mnimać* (30). ♦ *praes 1 sg* *mnimâm* (189); -âm (169), -ãm (5), -am (1) *Leop*, -ą (1) *BiałKaz*, -(a)m (12); -âm : -ãm *CzechRozm* (4:1), *CzahTr* (4:1); -ãm : -(a)m *ActReg* (4:3). ♦ *2 sg* *mnimâsz* (148). ♦ *3 sg* *mnimâ* (153). ♦ *1 pl* *mnimâmy* (22). ♦ *2 pl* *mnimâcie* (47). ♦ *3 pl* *mnimają* (150). ♦ [1 *du* *mniemawa*]. ♦ *praet 1 sg m* *mnimâlem*, -m *mnimâł* (25) [*w tym*: -ął (1)]. *f* *mnimałam*, -m *mnimała* (3), *ja* *mnimała* (1); *mnimałam*, -m *mnimała* (2) *RejJóz*, *GórnTroas*; *mnimałam* : *ja* *mnimała* *OpecŻyw* (1:1). ♦ *2 sg m* *mnimâłes*, -eś, -ś *mnimâł* (10). ♦ *3 sg m* *mnimâł* (76). *f* *mnimała* (7). *n* *mnimało* (4). ♦ *1 pl m pers* *mnimalismy*, -smy *mnimali* (5) *OpecŻyw*, *BielKron* (2), *Mącz*, *SkarŻyw*, *mnimalichmy*, -chmy *mnimali* (3) *BibRadz*, *RejAp*, *RejPos*. ♦ *3 pl m pers* *mnimali* (90). *subst* *mnimały* (3). ♦ *fut 1 sg m* *będę mnimać* (1) *CzechEp*, *będę mnimâł* (1) *Mącz*. ♦ *2 sg m* *będiesz mnimâł* (4). ♦ *3 sg m* *będzie mnimâł* (3) *KrowObr*, *KwiatKsiąż*, *RejPos*, *będzie mnimać* (1) *BudNT*, *mnimać będzie* (1) *CzechEp*. ♦ *1 pl m pers* *będziemy mnimali* (1). ♦ *3 pl m pers* *będą mnimać* (3) *WróbŻółt*, *BielKron*, *CiekPotr*, *będą mnimali* (1) *RejZwierz*. ♦ *imp 2 sg* *mnimâj* (100). ♦ *3 sg* *niech*, *niechâj*, *niechâjże* *mnimâ* (7). ♦ *1 pl* *mnimâjmy* (7). ♦ *2 pl* *mnimâjcie* (13). ♦ *con 1 sg m* *bych mnimâł*

(2). \diamond 2 sg m byś mni \acute{m} ał (7), by ty mni \acute{m} ał (1), by mni \acute{m} ał, mni \acute{m} ałby (2) *BielKron, Mqcz*; byś mni \acute{m} ał : by ty mni \acute{m} ał *RejZwierc (1:1)*. \diamond 3 sg m by mni \acute{m} ał, mni \acute{m} ałby (29). f by mni \acute{m} iała (1). n by mni \acute{m} iało (1). \diamond 2 pl m pers byście mniemali (1). \diamond 3 pl m pers by mniemali (8). \diamond *praet 3 pl m pers* by byli mniemali (1). \diamond *impers praet* mni \acute{m} ano (9), jest się mni \acute{m} iało (1) *BierRozm*. \diamond *part praes act* mni \acute{m} ając (225); - \acute{a} c (223), - \acute{a} c (2), - \acute{a} c : - \acute{a} c *Mqcz (2:2)*.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Przypuszczać, domyślać się, sądzić, myśleć, być zdania; arbitrari, putare Mqcz, Calag, Calep, Cn; autumare, censere, credere, opinari, reri Mqcz, Calep, Cn; existimare Mqcz, Calep; iudicare Mqcz, Cn; concedere in sententiam, ducere, ferre opinionem, interpretari, suspicari Mqcz; adopinari, aestimare Calep; sentire, tenere, videre Cn (1393) : LibLeg 10/125; RejKup Cc; Stárać yeft przypowyefć/ iż piłmo fwyęte wołkowy nos ma/ ktorego káždy może nácyągnąć y nákrzywić yáko chce. A nye mni \acute{m} ay. *KromRozm I M3v; Puto etiam significat, Mniemam/ mam zá to/ też szácuyę/ ważę. Mqcz 333a, 22a, 37a, 46d, 89b, 95d (16);* więczy niż mni \acute{m} alz náuczyć cie mogę *Górndworz T4v, M6v, T8v, L1v; BudNT przedm C, c4v, Act 8/20; CzechRozm 42; SkarJedn 291; ReszList 188; Censeo – Mniemam, fpodziewam fzie. Calep 178b, 26b, 37a, 267b, [733]a, [878]b; bądźcie gotowi: bo ktorey godziny niemniemacie [nescitis] fyn człowieczy przyidzie. WujNT Matth 24/44, przedm 6.**

mni \acute{m} ać co (8): Dziewki gdy to wflýfzály/ A poprawdzie to mni \acute{m} ály: Ięły fie miedzy sobą wádzić *BierEz B3; OrzList gv; Czegoby nigdy byli nie mniemáli/ gdyby byli nie wiedzieli/ że fie duchowie vmártych ludziem podczas pokazuią. WujJud 204v; Przyidzie pan flugi onego wdzień ktorego nie mniema [non sperat] BudNT Matth 24/50; CzechEp 179. Cf mni \acute{m} ać co o kim, o czym.*

mni \acute{m} ać kogo za jakiego, co za jakie (4): Tego mniemay zá fzczeńego/ Kto ma przyiaćielá wiernego *BierEz G, L; BierRozm 3; Y choć zá nierozumne nas ptaki mni \acute{m} aią. Znamy my też y Bogá KmitaSpit C4.*

mni \acute{m} ać co o kim, o czym (3): wkołczyele bozym myefzkacz bądzye gdzye nycz zlego onyey ludzye mnyemacz nyemogą *PatKaz III 105v; BielKom C4v; że y zdrowia niémam/ Y o rozumie téz ná koniec mniémam. KochFr 75.*

mni \acute{m} ać o kim, o czym (16): Abowiem on iuz mni \acute{m} a o niewinnem: ktory ieft opuścizon od ludzkiego wfpomożenia áby wnet miał záginać *RejPs 55; RejZwierz 24, 124; BielKron 244v; KwiatKsiąż C4, E2v, F4, L3; RejPos 275v; MycPrz I B4; CzechRozm 45; CzechEp 415; Są niektorzy ktorychem doświadczył przyiáźni, Są téz drudzy o ktorych tylko mniemáć mułzę CiekPotr A4. Cf mni \acute{m} ać co o kim, o czym.*

cum A cum inf [w tym: A pron „się” (19), z elipsą A pron „się” (17), z elipsą A (21), inf w funkcji A (1); „być” z orzecznikiem w N (1), „być” z orzecznikiem w A (54), „być” z orzecznikiem w I (35), z orzecznikiem w I i elipsą „być” (13), z orzecznikiem w A i elipsą „być” i A podmiotowego (9)] (165): Siedział [rybitw] ná brzegu dáł w piščzeli. Prze piškánie mniemáiąc być/ Iżby mogł ryby połowić *BierEz I2; Niedźwiedz zdechłego mniemáiąc: Stał nád nim długo pátrzáiąc. BierEz I4v; Zwierzęta go náwiedzály/ Ktore go chorym mniemály. BierEz K3v, A4, D3v, Gv, I4v, K2 (13); mniemáiątz go bytz ogrodnikiem odpowiedziała *OpecŻyw 166, 32, 54, 56v, 115v; OpecŻywList C2; OpecŻywPrzedm C4; y zamknął kfyągy fyneon mnyemayacz naprauycz pyłmo yzayálfa PatKaz II 60v; ale on wfwey**

uporze mnyemayąc to [poczęcie z *Ducha św.*] nyemocz bycz chczyal fkazycz *PatKaz II* 61; *HistJóz* C3; aby miłowaniem łamego łiebie człowiek niebył okłaman, theż aby dobrym łie niemniął nie będąc. *BielŻyw* 139, 143; Owszejki sie sam zawodzisz, Mnimając prawdę, co widzisz *BierRozm* 8, 11, 15; *LibLeg* 10/125; *RejPs* 101; *RejKup* e5; A kthorego mnię mnimałz być [*Quis es tu dic mihi*]; Jakyego szyą thy domnymasz mnye bycz *HistAl* 1510/55? *HistAl* Bv; dziwuiemy łie temu iż przed tym mniemał z rąk náfzych wyrwać [*si ... credidit ... trahere*; yeszthli by on ... chczyal ... wyrwacz *HistAl* 1510/223] mátkę/ łiny y żonę. *HistAl* F6; Mnimay być rzecz bárzo fskarádą y fromotną tobie thak naiáfnieyřzemu Cefarzowi [...] mnię máłemu á niskiemu thákowe rzeczy flác [*Turpitudinem atque dedecus esse putato... mihi parvo et humili talia destinare*] *HistAl* C5v, C3v, D8v, E, E4v [2 r.], E6 (21); *LibMal* 1550/154; Nie mnimác łie łepřzym nád drugyego Gdyłmy pořzli od oycá iednego *BielKom* F4v; *GroicPorz* 11; *KrowObr* 113; Tedy Iudás mniemáiąc ie prawdziwie w wielu rzeczách być pożytheczne [*arbitratus vere in multis eos utiles*; rozumieiąc *WujBib*]/ obiecał im pokoy *Leop* 2.*Mach* 12/12; *BibRadz* *Iob* 34/17, I 288c *marg*, *Is* 53/4, *Sap* 3/2, *Rom* 14/14; *OrzRozm* N2; iż łen łwoy powieðał przed nimi w ty łłowá: Mnimałem łpołu zwámi ná polu wiázác łnopki [*putabam nos ligare manipulos Vulg Gen* 37/7; Zdáło mi łie źełmy wiázáli łnopy *WujBib*] *BielKron* 16; vyrzał ią/ mnimał być łwowolną niewiałtę [*suspicatus est esse meretricem Vulg Gen* 38/15; mniemał źeby byłá wřzetecznícá *WujBib*] *BielKron* 20; Teź łie łchodzą niektorey nocy raz w rok do kořciołá w Mełse/ kthorey nocy mnimáią dáć kłięgi od Bogá Alkoran Sárácenom. *BielKron* 260; złodzyeie Boże ciáło s puřzką/ mniemáiąc być łrebrną/ [...] vkráđli *BielKron* 376; Słonce gdy chmury záłłániály/ mnimáli łie ná nie gniewác *BielKron* 382; Ale gáydy álbo dudy gdy łyřzeli piřzcząc/ mnimáli być áby to źwierzę tákie głofy puřzczáło. *BielKron* 451; Mnimáılımy tám Złotá łácno dołtác *BielKron* 451v; Rychłó potym powietrze wielkie włtáło/ ták źełmy mnimáli pod łáme obłoki wzłátác ná wełłach morłkich *BielKron* 453; Konie tákie máią/ iż więcey ptaki mnimam niż konie. *BielKron* 456, 8, 9, 40, 56, 69v (56); *GrzegRóżn* Ov; Lauer, Niektórzi mniemáją wodny łłop. *Mqcz* 185d; In hoc gloria^m victoriae puto consistere, Ná tym mniemam chwałę zwicięřstwa naleźeć. *Mqcz* 396d, 303a, 333b, 390c, 443b, 488c; Aielli łepák łzaleńřtwo iełř od Flegmy/ ty łą znáki: iż o wodźie wřzyřřtko mowi/ kápác łye chce/ mniema łye być rybą. *SienLek* 53, 60v; *GórńDworz* D3; Widząc tedy dworzánie ołobę Cefárlką (mnimáiąc być Cefárzá) przyięli go z poczełnořcią/ á Cefárzá nágiego zołtáwili. *HistRzym* 41v, 34; Náołd gdy Boży iełřtełmy/ nie mniemaymy złotem/ řrębrem/ kámieniém drogim/ rzezániém/ y wynáłářkiem ludzkim nieiáko wyřodobnić páná Bogá. *BiałKat* 46v; *KuczłKat* 290; *BielSpr* 38v, 41v, 42v, 67v; á dokończenie ich mniemáli być nęđzne [*aestimata est afflictio exitus illorum*; poczytáne iełř vřtrapieniem dokończenie ich *WujBib*]. *BudBib* *Sap* 3/2; *BudNT* 2.*Cor* 11/16; A iełřli łobie krzywdę od kogo mieć mnimałř [*Si forte te iniuria ab aliquo lacessitum putas*] *ModrzBaz* 68, 66, 72, 128, 132v; ále co nád řily łwoie być rozumieią/ zá zmyłłoną rzecz/ choćiałz iełř prawdziwá/ być mniemáią. *SkarŻyw* 28; *MWilłHist* B2v, H4; *StryłKron* 76, 256, 532, 537; Temu niech wierzy wiárá/ á wyřozumienie niech łię o tym nie báda: áby łnadź nie náłázřy nie mnimáło być rzeczą ku wierzeniu nieřodobną *CzechEp* 258; *NiemObr* 165; *KochTarn* 77; *GrabowSet* Y2; *WujNT* 38, *Act* 13/25, *Rom* 14/14, 1.*Cor* 7/26 [2 r.], 12/23, 2.*Cor* 11/16; *CzahTr* K4; CYGANY [...] Iedni Philifřyny Mniemáią być/ co kiedyř wyřřzli z Páleřřtyny *KlonWor* 6.

cum A dupl (8): O gárdłáľmy łie wípieráły: Koźdy łwoie łepłze mniმაł *BierEz* M2, G3v, Mv, P3; *Palinurze*, dobrze trzymasz, łże mie błógiego mniმasz *BierRozm* 22, 5, 13; ále iáko to nalienie iefł miékkie/ ták mniმam y lud iego mdły [*sicut hoc semen molles reperiuntur*]. *HistAl* C7v.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami i odpowiednikami: tak (25), to (4); aby (318), by (174), iż(e) (172), że (146), żeby (134), iż(e)by (52), jako (8), quod (1), zaimek względny (1)] (999): BierEz A4v, C2, C3, C3v, D3, E2v [2 r.] (10); *Lud* [...] ze włfech łtron łie zbieźál/ bo mniმali iźżeby złodzieia miáno wiéłtz ku łmierci. *OpecŻyw* 116v, 8, 24v, 32, 45, 48 (21); *ForCnR* B2, B4, C4v, D3; *PatKaz I* 1v; *PatKaz II* 60v; *PatKaz III* 153; wziął konewkę z żywym łrebrem mniמaiąc łżeby było wino: wypił ie *FalZioł* III 35c, IV 21d, 22b [2 r.], 32d, 33c, V 32; *BielŻyw* 45, 124, 126, 156; *GlabGad* L6; takieź y miody na ognifka lali, mniמaiąc aby dułze vmarłych miály onego włzytkiego pożywać czo oni łpálili [*ea credulitate illusi*] *MiechGlab* [90], *ktv*, 15, 59; *BierRozm* 12; *WróbŻołł* 49/21 [2 r.], S4; *WróbŻołłGlab* A3v; wyzwolze teź y mnie moy pánie od káźdey łrogofłci ludzi okrutnych/ ktorzy mniמaią łź wiele w ich mocy zaleźy *RejPs* 212v, 74v, 79, 90v, 106v; mniמayancz bi kogo dobrego prołchil go o pomocz *LibMal* 1543/67, 1547/129; Mniema łź iuź łkorę niełie Chołcia niedzwiedz będe łlełie *RejRozpr* Ev, A3 [2 r.], B, D4, E3v, F2; Mniמam bym wzgardzona była łuź tak od włzytkiego łwiata *Rejłóz* F3, A7, D5, D8v, H8, I5, O4; *SeklKat* F2, X2, Z, Zv; *RejRozm* 401; Bom teź yako yty mniמemał Zem to wmoczy napoły miał Swemi łie łprawami z bawić *RejKup* v2v, b3v, d3, e4v, h8, Iv (22); á łtąd mniמam [*arbitror*; baczą *HistAl* 1510/95] łź z Bożą pomocą Dariuła zwycięźę *HistAl* C2v; łprziłięgli łie wełpołek áby Dariuła zábili/ mniמaiąc áby mieli wziąć przyiemną zapłátę od Alexandra [*acceptabilem remunerationem ab Alexandro recipere cogitantes*; myszlyąc *HistAl* 1510/233]. *HistAl* F8, A4v, G7 [2 r.], H2, H6, M5; *KromRozm I* B2 [2 r.], C2, D2 [2 r.], G2, M4 (10); więc (*kust*) mniმáľz (–) mniמáľz Francifzku/ aby tak cięłzki był twoi zły vczynek? *MurzHist* G3v, A2, D3, H2v, K4v, M3, R2v; Ona mniמaiąc [*existimans*] łżeby był ogrodnikiem/ rzecz łe mu *MurzNT Ioann* 20/15, k. 11, 13v, 64, 74, 126; *MurzOrt* B2; *KromRozm II* h3, p2v; *KromRozm III* B8 [2 r.], B8v, F3v, F5, G7, K5v; drudzy teź mogli by łie naleźć, ktorzy by mniמali, łżeby jem wolno bez nas trzeciego stanu w RP sejmować *DiarDop* 111, 119; *BielKom* D8, E2; *GliczKsiąź* Hv, H7v, K3; *LubPs* B3v, C2, N3v, O6v, P2, T6v; Mąź/ kiedy żony o cudzołstwo niema káráć. [...] iefłi s nią nie miéłzka/ á ona mniמa łź by zmárl. *GroicPorz* ll, h2, z4, aa3v, llv; owa ty mniמáľz/ ábyłmy tak otzu y włzu niemieli/ iáko ich wy niemałie *KrowObr* 220, 1v, 14, 41v, 59, 61 (12); *Wrzelzczý*/ łápi/ máркоce/ á mniמa łź łpiewa. *RejWiz* 16v, 4, 6 [2 r.], 11v, 15v, 33v (36); á łź mniמali [*existimarent*] łżeby łie rychłó miáło obiáwić Krolełtwo Boże. *Leop Luc* 19/11; A iefłi kto mniמa łżeby co vmiál [*se existimat scire*]/ iefłcze niepoznál iáko by miał co vmiéc *Leop* 1. *Cor* 8/2, *Iudic* 19/28, 2. *Reg* 19/42, *Iudith* 6/5, *Esth* 9/12, *Sap* 3/2 (16); *OrzList* c, gv; á iefłi by kto mniמał łźby miał krzywdeł/ wolno áppellować ná Syem. *UstPraw* Hv; *RejFig* A3, A4 [2 r.], A4v, A8v, Bb2v (15); Nie mniמay łżebych zhárdzyał/ dla tych vpominkow *RejZwierz* 75, 24, 40, 45, 53v, 115v (11); Nie mniמay [*Ne putes*] ábył thy zdrowie łwoie miáłá záchowác w domu Krolewłkim imo włzythki Zydy. *BibRadz Esth* 4/13, I 5a *marg*, 6d *marg*, *Gen* 43/18, I 73d *marg*, 121 (31); Mniמáli przed tym połtronni łudźie/ áby POLONIA byłá Miáłto iákieł/ ták iáko iefł BONONIA *OrzRozm* P4, B3, B4v, E3v, G4v [2 r.], H2, P2; Przymowił mu ociec/ łnadź mniמáľz áby ia łłóńce/ máłká miéłiąc/ brácia

gwiazdy ciebie będyem chwalić ná zyeimi. *BielKron* 16; Heli Kápłan mnimał by była pijána *BielKron* 62v; Potym pułzczon mnimáiąc áby zmienil vmył/ ále gdy kázał przeciw Krolewłkim dekretom wládzon zálię. *BielKron* 233, 3v, 13, 15, 15v, 16 (76); TÁk mniemamy vprzeymy á miły czytelniku [...] iże tę proftotę wdzięcznie przymiełz/ *GrzegRóżn* A2; Szaleńftwo ieft á nie dowod tych ludzi ktorzy mniemáią/ żeby iednym Bogiem Oycem miał zniŹczyć Syn Boży *GrzegRóżn* Dv, B3, D2, F2, I3v, N4; *KochSat* A3, B; yż iefliże Źprzodku nieiákie dobre początki maią/ tedy natichmiałt o łobie mniemáią iakoby wnaukach barzo bieglymi á doftatecznymi bili *KwiatKsiąż* L3, C2v, C3, C4, D2v, E2v (8); *LeovPrzep* F2, bv; Satius existimo vos esse dispertitos et in speculis esse, Mniemam że lepiey yeft ábyście byli rozsádzeni. *Mącz* 281d, 36d, 67d [2 r.], 68d, 70c, 91c (23); Iżby ludzie z głowami miedzy Połty niebyli/ tego niechay nie mnima áni powiáda żaden *OrzQuin* Cv, D4, H, H2v, Y3v, Y4v; *Prot* A2v, A3v; *SarnUzn* F4; *SienLek* 194, T4v; *RejAp* F2v, 6v, 29, 30v, 31v (29); A ty Kořtká nie mnimay/ iżemci przodkowác kazał/ ábych ciebie zá naymędrřzego rozumiał *GórnDworz* C3, D6v, F3, G, Gv, H3v (35); *HistRzym* 5v, 9v, 15v, 17, 17v (17); A iżbyś ták mnimał wedlug hiřtoriey Ewányeliey s. áby tylko w dzyeń Źwiąteczny Duch s. w moźnořci Źwey był Źie obiáwił. *RejPos* 141v; á ták nie mnimaymyłz/ áby nas Pan z zakonow Źwych á s powinnořci náłzych wypuřćić miał *RejPos* 181v, 6, 23, 40, 68, 72v (42); *RejPosWiecz*² 91, 93, 93v, 94v; *RejPosWiecz*³ 97 [2 r.]; *BiałKat* 13v, 40v, 146, 196; *GrzegŚm* 29; Iż ták Ź wielkie Źkárby ták włzyfcy mniemáią. *HistLan* C4v, E3, E4, Fv; *KuczbKat* 5, 50, 185, 275, 279 (10); *RejZwierc* 48, 51v, 61, 78 [2 r.], 93 (37); *BielSpr* b4, 42, 44v, 46, 47, 67; *WujJud* 37v, 56v, 69, 72, 82v (10); *WujJudConf* 166v, 190, 193v; A zálię Biřkupom mieyłkim álbo nizłzym przydáni Źa inłzy Biřkupi (mnimam iáko dziř Suffrágáni) *RejPosRozpr* c3v, c4 [3 r.]; *RejPosWstaw* [21³], 41v, [41²]v, [41³] [2 r.], [41³]v, [110³] [2 r.] [143³]; *BudBib Esth* 4/12, 2.Mach 7/16, 19, 12/12, 14/40; *HistHel* C; mniema by Źye to iego kiwánia Rybá bałá. *Strum* K3v, E5v, G, H4; *WierKróc* B; *BiałKaz* A4v, H; *BudNT przedm* bv, b2, b5v [2 r.], b6, c3v (13); *CzechRozm* 29v, 54, 57, 70, 72v (24); *PapřPan* H3, M2, P2, V2v, Aa (7); Niech żaden niemnima/ áby Bog niemiał w łobie wolnořci [*Nemo Deum existimet libertatis esse expertem*]/ prze to iż niemoże grzełzyć *ModřBaz* 72, 13v, 14v, 15, 22v, 23 (34); *SkarJedn* 9, 173, 346, 377, 380; *KochOdpr* C3; *KochPs* 124; *SkarŻyw* 13, 14, 20, 21, 28 (47); Mnimałz Thomá bych nie był Źyn Boży *MWilkHist* L2v, E2v, Hv, H2v; á zá nim Algardus Groř HohenŹteiniřki z drugim woýłkiem Niemieckim przyřzedł/ mnimáiąc iż Litwá iefzce w Pogánłtwie żyłá. *StryjKron* 487, 41, 279, 385, 390, 442 (10); Aby kto ták nie mniemał/ żeby iřtnořć niewidźiána [...] to tego to owe^{so} cżałfu miála być widźiána *CzechEp* 262, 4, 15, 19, 22, 27 (37); *NiemObr* 14, 22, 23, 64, 76 (11); *KochFr* 21, 37, 79, 84, 92, 93; *KochMarsz* 153; *KochSz* C2v; *KochWz* 136; *ReszList* 188; *WerGořc* 243, 245, 249, 256; *WisznTr* 31; *KochPieř kt*, 20, 26; *PudłFr* 9, 57; *ArtKanc* Q11; *GórnRozm* C, D4, I3v, L2; *KochWr* 37, 38; *ZawJeft* 20; nierad bych by ten list miał gdzie zabłędzic mniemam iednak ze doszedł do rąk wm *ActReg* 100, 15, 27, 49, 72, 83 (11); *Phil* C4; *GórnTroas* 35; *KochFrag* 28, 51; *OrzJan* 17 [2 r.], 23, 81; Bo mniemam iż to Źilá będye kołztowáło *WyprPl* A2; *LatHar* 258, 330, 694; *KolakSzczęřł* A4 [2 r.], C2v; że wřzelki ktorzy was zábiie/ mniemác będye że czyni połługe Bogu [*arbitretur obsequium se praestare Deo*]. *WujNT Ioann* 16/2; Bo mniemam [*puto*] iż Bog nas ořtánie Apořtoły náznáczył/ iákoby ná Źmierć Źkazáne. *WujNT 1.Cor* 4/9, *przedm* 10, 22, *Matth* 5/18, 6/7, 10/34 (53); *PowodPr* 57, 79; *SkarKaz* 42b, 44b,

160a [2 r.], 204a, 609b; dla tego że po cudzoziemfku Vyźrzano mię vbránym; mniemano podobno Zem był kupiec álbo żyd *CiekPotr* 60, 6, 13, 20, 32, 55 (8); *CzahTr* B4v, Iv; *GosłCast* 49; *PaxLiz* A2v, E3v; y mniema że ieft mądry/ á on ieft złośliwy y zdrádlivy. *SkarKazSej* 662a, 659b, 667a [2 r.], 692a; *KlonFlis* B2, C4v, F2v; Ieśli raz wygra/ mniema by zówfze wygráwác *KlonWor* 34, *ded* **3v, **6v, 18, 21, 37 (11); *PudłDydo* A3v; [Maria Magdalena [...] mowila [do Matki Boskiej] [...] ale snacz w rozvmyą sswą sdradzone, bo mnyemawa, by then był, aon snacz nyegest then *SprChęd* 77].

W połączeniu z przysłówkiem „inaczej” w funkcji dopełnienia (2): Práwac íamá cnotá rodzi: Choćiac inaczey mniemáią/ Co nie dobrze rzeczy znáią. *BierEz* K4v; *Calep* 332b.

W połączeniu z przysłówkiem „tak” w funkcji dopełnienia [w tym: zdanie wtrącone (4)] (14): *BierEz* Iv; *Dobreyś Pizo otuchy/* mnie y ludziom dodał/ Ták będziemy mniemáli/ Rzym będzie wiecznie trwał *RejZwierz* 23v; *Mącz* 45b, 86b, 293d; *RejAp* 150v; *RejPos* 341v; *BielSpr* 28v; *CzechRozm* 72v; *Gdyby íam X.K. z pilnością Pfalm ten przeczytał (choćiac ták mniemam/* częłto iy ná pámięć mawia wedle zwyczáiu nabożeńftwá íwego) *CzechEp* 166, 14, 55, 93; *Acźmi íię z tego chlubić ták mniemam* nie godźi *CzahTr* B4v.

W strukturach bez wskaźnika zespolenia (2): Mniemálf powinowáci gdyć owo dudkuią/ Nie tobieć ále ípadkom co po tobie czuią. *RejWiz* 58v; *BielKron* 398v.

W zdaniu wtrąconym (18): y otym mouy tak ízwyąty Byernath (mnymam) obfythfzy dar lafky {bofzey} ítąpył na dzyeuyczą *PatKaz III* 96; Tylko mniemam nalepyey zylfzczemy/ Gdy íie ípołu wlfzyfcy miłuiemy *BielKom* F4v; *OrzList* b2v; Wfzákże mniemam nikogo/ tym íie nie zelzyło. *RejZwierz* 93; *BielKron* 429v, 450, 452v, 462; íż ponieważ zołć ná wátrobie leży/ íey przelanie teź ná wátrobę vpada/ á od thego mniemam/ wátrobá íye pfuie *SienLek* 89v; *BudBib* I 154d *margin*; Co mniemálf téy przygody nagléy zá przyczyná? *KochFr* 94; *ActReg* 129; Odłóźciélf co mniemácie potrzebá íednému *WyprPl* A4v; Cóż mniemálf mowić miał *CiekPotr* 44; *CzahTr* G3v, H3; *SzarzRyt* D3v.

W powtórzeniu intensyfikującym (1): O nie mniemay á nie mniemay nędzniku/ ábyć to Pan był omylny w dekreciech íwoich *RejAp* 31v.

Przysłowia: Wiedz pewnie á nie mniemay kiedy co íprawuiełf *BielKom* C5v; Lepiéy wiedzíeć niż mniemáć *WyprPl* A4.

Ktho winien mniema bi wlficzy o nim mowili *RejJóz* E2v *margin*.

Frazy: »co(ż) mniemasz, mniemacie« (28:7): *OpecŻyw* 106v; *Yeśli ták zacny prorok wyznawa íyemność nyeumyeyętności/* coź mniemálf/ yáką nocą nyewyádomości my [...] yełtelmy ogárnyeni? *KromRozm II* ov, m2v; *KrowObr* 1v, 14, 77v; czemu íie o to gniewacie? cołf ábo mniemácie byzmy co ziedli Krolewfkiego/ czyli że nam dáry dano [*Cur irasceris super hac re? Nunquid comedimus aliquid ex rege?*] *Leop 2.Reg* 19/42, *4.Esdr* 4/51, *Esth* 9/12, *Ion* 4/9, *Hebr* 10/29; *BielKron* 254v; *Quali fide, quali pietate existimas eos esse. Co mniemálf/ Co zá wiárá/ Co zá bogoboyność boska yełt w tich ludziách. Mącz* 337b; *Quis putas, Co mniemálf/ co wđdy zac.* *Mącz* 343b, 67d; *RejPos* 294v; *KuczbKat* 375; *BielSpr* 46; *A íeśli íe ták vcźcił ná źiemi/* coź mniemálf że im chwały wymuie w niebie? *WujJud* 72, 56v; *BiałKaz* A4v; *CzechRozm* 97v, 109v, 208, 238, 242; *ModrzBaz* 102v; *ReszPrz* 46;

A co mniemałz áby ci wolni byli/w tákowymżec więzieniu łá iáko y ty. *WerGośc* 249; *Trućizną/* co mniemałz? ile ich pońnęło? *WisznTr* 33; *GórnRozm* D4; *OrzJan* 29, 81; *LatHar* 258; *PudłDydo* A3v.

»jak(o) (-ż, -by) mniemam (a. mniemasz itp.)« [*w tym: zdanie wtrącone (34)*] = *ut putabatur Vulg (83)*:
Boć mądry nie vmieráią/ Iáko łzalení mniemáią: A po śmierci prawie żywią *BierEz* H2; *RejKup* k7;
ábyłmy łie vczyli pińmá/ gdy wnim yáko mniemamy żywot wyczny należy. *GliczKsiąż* G8v; *BibRadz* I
126b *marg*; Ku czemu nie závádzá (iáko mniemam) ty Dyálogi náłze/ ktore W.M. połyłam. *OrzRozm*
A4; Tegoż roku Delfin łyn krolá Fráncuľkiego Fráńciľzká łtárlzy vmárl/ iáko drudzy mniemáią iż
trućiná iádu. *BielKron* 191, 264, 457v, 462; A ták Bogá z Bogá/ tho iełł Syná Bożego (áby dwu
Bogow nie pozwolił iáko on mniema) nie chce znáć *GrzegRóżn* E4; *Cynosorchis* [...] Páńny Máriey
łzi yáko niektórzi mniemáją. *Mącz* 76c, 121d, 265d, 337c, 338b, 352a, 354d, 456c; *OrzQuin* M, Aa2;
RejAp 62; *GórnDworz* Ii8v; *HistRzym* [118]; *RejPos* 261; *RejPosWstaw* 44; Ale iłz nie ták był bárdzo
wykroczył/ iáko oni mniemáli/ przeto byli zásię drudzy Senatorowie co tego niegánilí *BiałKaz* K;
BudBib I 309b *marg*; *BudNT Act* 2/15, Ii3v; iáko oni (ále głupie iáko łie iuż pokazáło) mniemáią?
CzechRozm 130, 41, 68v, 72, 78v, 144v (11); *PaprPan* C4, D3, E3v, K2, Q2, Aa; Obá woynę z Turki
wiedli/ ácz iáko ia mniemam/ dofyć łpráwiedliwą. *ModrzBaz* 127v, 34v, 90, 96; *SkarJedn* 249, 321;
SkarŻyw 171, 183, 189; *MWilKHist* K2v; wnet łię z oney lekkości hołdowniká łwego (iáko mniemał)
rozniewawáły/ woýłko Hordy Zawolľkiej przez Dniepr przepráwił *StryjKron* 269; *CzechEp* 159,
196, 345, 348; *NiemObr* 92, 99, 125, 136; *WerGośc* 203; Którému/ iáko łam mniema/ Swiat ták
wielki równia nie ma *KochPieś* 44; *LatHar* 6, 719; Tytuły niektore łiftow Páwłá ś. wyrażilem iáko
mniemam wáśniey y grzeczníey niżli pierwey *WujNT przedm* 23, 6, s. 21, 51, *Luc* 3/23, s. 227 (10);
WysKaz 31; *PowodPr* 85; *VotSzl* D2; *CiekPotr* 59.

»ile (ja) mniemam« (3): *Quantum suspicor*, Ile ya mniemam. *Mącz* 338b; *OrzJan* 71; Báweyże ile
mniemam náłz łzwágrałzek przyłzły *CiekPotr* 34.

»jako(ż) mniemasz(-acie)« (4): *Ezopie* iáko ty mniemałz/ A komu mię przyrownywałz *BierEz* Gv;
CzechEp 115, 281; iákoż mniemacie dáleko łrózłze záłłuży karánia [*quanto magis putatis deteriora
mereri supplicia*]/ ktoryby Syná Bożego podeptał *WujNT Hebr* 10/29.

»mniema się [komu]« = *wyduje się komu* (1): Co by się ták było stáło, Jako sie jest mnie mniemałó.
BierRozm 26.

Zwroty: »dobrze mniemać« (2): *OrzRozm* E4v; *Bene putas*, Dobrze mniemałz áłbo mówilz. *Mącz*
333a.

»iście mniemać« = *być prawie pewnym* (1): Iam wierę iłcie mniemałá Bys gdzie czo zácznego miała
RejJóz D5.

»mniemać w myłli swej« (1): mniema w myłli łwey iżby tákíe⁸⁰ drugiego áni w rozmowie/ áni w
łpráwach/ áni w żadnych połłępkoch/ nie było rownego iemu *RejPos* 228.

»mniemać za rzecz prawdziwą« (2): Y mniemáiąc Iudáłz zá rzecz prawdziwą/ że mu w wielu
rzeczách pożytheczni być mieli [*Iudas autem arbitratus quam vere in multis eos utiles*]/ dopułcił im
tego że z nimi miał pokoy *BibRadz* 2.Mach 12/12 [*idem*] *BudBib* 2.Mach 12/12.

»słusznie mniemać« (1): tedyby łłuzłnie kto mniemać mogł/ iżby wiele łudzi do Krztu przyłłępowáło
KuczbKat 140.

»mnimać sobie« [szyk zmienny] (4): Alemy więc w roskółzach tak łobie mnimamy Iż iuż fwiat zakupiony tak to wiecznie mamy *RejJóz* I5; A dla tego niechay będą wtwierdzone łercá wálze/ á mocnoć walki iákoby gry łobie mniemaycie [*quasi ludum pugnae firmitudinem existimetis*; domnemaycze szya mocznego walczenia *HistAl* 1510/174] *HistAl* E4; *RejAp* 150v; *BielSpr* 28v.

»o sobie mnimać« (3): *GrzegRóżn* N4; ktemu iż niełá biegli á doświadczeni w rzeczach/ tedy tak o łobie mniemayá iż łatwie mogą być odparci. *KwiatKsiąż* C3; mądrość mędrkow tákich/ którzy to o łobie wiele mnimáią á rozumieią/ nic nie pomniąc ná Páná łwego *RejPos* 201v.

»mniemać w sobie« (2): bowiem miał z Węgry ine porozumienie/ mniemáiąc w łobie/ iegli Polacy Turki wyżoná/ nam thákież vczynią *BielKron* 398v; Zem to ták połtánowił mniemam w łobie łpráwnie. *CzahTr* Iv.

»za to mnimać« (2): Co widząc ludzie w nich ták zá tho mnyemáli/ Mowząc/ to lud łłczęfliwy/ iż bogáctwo ználi *LubPs* ee6; Despondere sibi domum alicuius, Prziwłázczyć á dopierác łie domu czyiego/ zá to mniemác yákoby nań przipadác miał. *Mącz* 410a.

Szeregi: »bajać i mniemać« (1): Abo więc mułzą [*Sabeliańczycy*] to (z Turki y z Zydy y z bráthem łwoim Sábelliufzem) báiać y mniemác że łię nic nie wcieliło/ abo iż Kryłthus iest łczyry y nági człówek *GrzegRóżn* B3.

»dumać a mnimać« (1): Bowiem mocz dułzna kthorá ona дума á mnima, iest wyłłzey w głowie nad człónkiem vkułzenia. *GlabGad* C5.

»mnimać a (albo, i) mówić (a. powieć)« [szyk 2:2] (4): *RejAp* 150v; á w którym theż Pan Kryłtus nie miełzka/ niechay nie mnima/ á niechay nie powieć/ áby miał pożywác ciála y krwi Páná Kryłtułowej. *RejPosWiecz*² 93, 94v; Złercá mniemác/ álbo mówić. *Loqui ex animo*. *Calag* 546b.

»mnimać albo poczytać« (1): ktore włzytkie łłwa rychley łię tu zgodzą/ niż owo mnimam álbo poczytam. *BudNT* Kk3.

»mnimać i pomysłać« (1): Gdy łepak mnimał lud/ y pomysłáli włzyłcy [*expectante autem populo, ratiocinantibus omnibus*] w łercach łwych o Ioháne *BudNT Luc* 3/15.

»mnimać, (albo) rozumieć« [szyk 5:2]: (7): *BielKron* 440v; *RejPos* 201v; Iegliby ták ktho rozumiał álbo mniemał łobie/ wolę ia łpokoyny żywot domá wieść/ niżli ná Woynie ćierpieć nędze *BielSpr* 28v; Arbitror – Mniemam, rozumiem. *Calep* 88a, 119a, 389b, 911b.

»mnimać, (i) sądzić« [szyk 4:1] (5): tedy łmyłł połpolithy mnima y tak łądzi we łnie iakobyłmy wgorę wchodzili *GlabGad* L6; Interpretari etiam significat, Mniemác łądzić. *Mącz* 172d, 14a, 111a, 176c.

»mnimać, (i) tuszyć« [szyk 1:1]: (2): Tákże też połpolicie łobie tułzą y tákó łobie mniemáią bogacze á moczarze tego łwiátá *RejAp* 150v; *Calag* 347a.

»wierzyć i mniemać« (1): gdiż ty oczy małz á nie widziłz/ łnadz wierzyłz y mniemałz [*credis forte*]/ ábyłmy byli rowni *Perfom HistAl* G7.

W przen (3) : iż iákó ine łmyłły náłze/ thák y wzrok łie obłádzá/ á myli/ mnimáiąc áby tho było cudne/ czo cudne nie iesth *Górndworz* L17v.

cum A cum inf [w tym: z elipsą „być” (1), z elipsą A (1)] (2): Czemu ięzik zimnicę cirpiącego, wżytkie rzeczy gorzkie mnima. *GlabGad C4v*; Oczy widzą poštawę nadobną łagodną/ Krew záfie zápalona mnima być niezgodną. *RejWiz 118v*.

2. Być pewnym siebie (1) : Abo mnimalz nyeboraczku choć ták buyno chodzisz/ A w łercu łwym tę łprofną złość kędy możelz płodzisz/ Wyedz iż ten doł któryś kopał ná bliźnyego łwego/ Nye obaczysz łam gdy pirwey vpádnyelz do nyego *LubPs B6v*.

***** Bez wystarczającego kontekstu (wyraz omawiany) (3) :** gdzie ono (co wdziśieyfzych Ewánieliach Łukałzowych ielł/) IAKO MNIMANO/ temuż miłtrzewi przypifuię. *BudNT przedm C, c4; (marg)* Iáko Budny zfałżował kłięgi Nowego tełtámentu. (–) Będac iáko mniemano łyn Iofephow: te dwie łłowie/ Iáko mniemano/ ważył fię wyłkrobáć y wymázáć? *WujNT przedm 6*.

Synonimy: 1. domyślać się, dorozumiewać się, »mieć za co«, mówić, powiadać, rozeznawać, rozumieć, rozważać, sądzić, szacować, trzymać, twierdzić, wierzyć.

Formacje współrdzenne: domnimać, domniemać się, nadmniemać; domniemawać, domnimawać się; domnimieć się, mniemieć; przepominać, przynapominać, przypominać; mnieć, pomnieć, pomnieć się, przepomnieć, przypomnieć; przypominąć; przepomionąć, przypomionąć.

Cf MNIEMAJĄCY, MNIEMANIE, MNIEMANY